

Використання навчальних стратегій для оволодіння іншомовною лексикою

Актуальним завданням сьогодення є пошук ефективних шляхів опанування іноземної мови (ІМ) та її лексичного складу, щоб випускники немовних ВНЗ могли компетентно функціонувати у професійному й академічному середовищах. Для досягнення належного рівня сформованості іншомовної комунікативної компетенції як основної мети навчання ІМ виникає необхідність у використанні адекватних сучасним викликам стратегій засвоєння студентами іншомовної лексики і набуття стійких мовленнєвих лексичних навичок. Отже, **метою статті** є аналіз потенційних можливостей навчальних стратегій, виокремлення ефективних стратегій засвоєння студентами іншомовного лексичного матеріалу у процесі виконання розроблених вправ.

Аналіз науково-педагогічної літератури свідчить, що різноманітні питання формування стратегічної компетенції для оволодіння студентами іншомовними лексичними одиницями (ЛО) знайшли відображення в багатьох працях. У лінгвістичній теорії тексту і комунікації О.О.Селіванова визначає комунікативну стратегію як евристичне планування дискурсу для досягнення його учасниками кооперативного результату¹. Дослідники розглядають навчальні стратегії для засвоєння іншомовного лексичного матеріалу як знання програми дій з іншомовним словом², або як поодинокі підходи і прийоми, котрі застосовують студенти в їх намаганнях оволодіти ІМ³. Йдучи у руслі Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, під стратегіями ми розуміємо мовленнєві засоби, які користувач мовою застосовує для мобілізації і балансу своїх ресурсів, активізації вмінь та навичок, щоб задовольнити комунікативні потреби⁴. Слово „стратегія” означає також прийняття певної лінії з метою досягнення найкращих результатів⁵.

Дослідниками встановлено, що основними стратегіями навчального дискурсу потрібно вважати „зміну картини світу адресата (переструктурування вже наявних та привнесення у свідомість учня нових понятійних категорій) і вплив на поведінку адресата (спонукання до формування вмінь та навичок)”⁶ (переклад – наш). Згідно інших підходів, до навчальних стратегій при вивченні ІМ належать метакогнітивні, когнітивні, соціальні, афективні, стратегії планування й уточнення власного

стилю навчання. Раціональними стратегіями оволодіння студентами іншомовною лексикою науковці вважають прямі й непрямі стратегії, серед яких виділяють стимулюючі (наприклад, з метою заохочення студентів до сприймання ЛО з використанням різних аналізаторів, які мобілізують увагу, пам'ять і мислення студентів); соціальні (наприклад, для створення позитивного мікроклімату навчальної діяльності, що є підґрунтям для продуктивної мовленнєвої взаємодії студентів під час виконання мовленнєвих дій з ЛО), і деякі інші. У контексті нашого дослідження – навчання іншомовної лексики – вважаємо за доцільне виокремити стимулюючі, соціальні, мнемонічні, когнітивні й метакогнітивні, а також компенсаторні стратегії. Проаналізуємо головні характеристики цих стратегій і розкриємо їх потенціал, що може і повинно бути використано для забезпечення успішності оволодіння ІМ взагалі та її лексичним складом зокрема.

Перш за все виділимо так звані **стимулюючі стратегії**, суть яких полягає у заохоченні студентів до сприймання іншомовних ЛО, у створенні мотивації до виконання операцій з ними в усіх формах мовленнєвої взаємодії. Стимулюючі стратегії повинні бути спрямовані на мобілізацію вольових зусиль студентів, на розвиток уваги і мислення, щоб вони актуалізували свій мовний досвід і включились у мовленнєву практику з використанням виучуваних ЛО. Одним із ефективних засобів створення стимулюючих стратегій з оволодіння іншомовною лексикою є використання інтерактивних форм і методів навчання, які дозволяють залучити до процесу пізнання усіх суб'єктів навчального процесу. Сумісна діяльність студентів під час засвоєння навчального лексичного матеріалу дозволяє кожному робити свій особливий, індивідуальний внесок, здійснювати обмін знаннями, ідеями, способами діяльності, створюючи атмосферу доброзичливості та взаємної підтримки⁷. Іншим важливим чинником, який впливає на підтримання стимулюючих стратегій у процесі навчання студентів іншомовної лексики, є використання сучасних телекомунікаційних технологій, що дозволяють викладачам керувати пізнавальною діяльністю студентів, враховувати їх індивідуальні особливості, а студенти можуть, у свою чергу, обирати рівень складності завдань і темп їх вико-

¹ Селіванова Е. А. Основы лингвистической теории текста и коммуникации. – К.: Брама, 2004. – С. 170.

² Шамов А. Н. Лексические навыки устной речи и чтения – основа семантической компетенции обучающихся // Иностранные языки в школе. – 2007. – № 4. – С. 19.

³ Ellis R. Second Language Acquisition. – Oxford: OUP, 2000. – P. 76-77.

⁴ Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Науковий редактор С.Ю.Николаева. – К.: Ленвіт, 2003. – С. 57.

⁵ Там же.

⁶ Токарева П. В. Коммуникативные стратегии и тактики в современном учебном дискурсе: Автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.01 / Омский госуд. ун-т им. Ф.М. Достоевского. – Омск, 2005. – С. 7.

⁷ Пескова Л. А. Методы и средства интерактивного взаимодействия студентов и преподавателей в Интернет-обучении: Автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01 / Иркутский госуд. ун-т. – Улан-Удэ, 2006. – С. 9.

нання, мають можливість отримати консультації та корегувати способи досягнення навчальних цілей. Наприклад, електронною поштою студенти надсилають викладачеві виконані завдання або тести на перевірку, в режимі реального часу проводять інтерактивний діалог зі своїми колегами щодо роботи над проектами, взаємооцінюють творчі письмові роботи один одного, працюють з інтерактивним навчальним матеріалом – електронними посібниками, довідниками тощо. Тобто за допомогою сучасних інформаційних технологій студенти можуть реалізувати свою стратегічну лінію з оволодіння іншомовним лексичним матеріалом, тоді як викладачі можуть застосувати диференційований підхід до оцінювання результативності навчальної діяльності, до виявлення та усунення можливих труднощів, щоб зробити процес пізнання цікавим і дієвим. Отже, існує багато засобів для активізації навчально-пізнавальної роботи студентів з оволодіння іншомовною лексикою, що у комплексі створюють умови для досягнення успіху та реалізації стимулюючої стратегії навчальної діяльності.

Далі проаналізуємо дидактичні можливості так званих **соціальних стратегій**, які також відіграють важливу роль у процесі забезпечення ефективності навчальної діяльності з оволодіння іншомовною лексикою. Суть соціальних стратегій бачаємо у створенні сприятливого мікроклімату у студентській групі та побудові стосунків взаємної довіри і співробітництва між мовленнєвими партнерами. Іншими словами, налагодження ділової атмосфери серед комунікантів, функціонування зрозумілих та етично прийнятних правил поведінки всіх учасників навчального процесу сприяє досягненню бажаного результату, яким є оволодіння іншомовною лексикою. Лише в умовах психологічної сумісності і комфортності можна створити ситуації для сприймання нової лексичної інформації, розвитку механізмів мовної і логічної здогадки значень невідомих слів, підвищення ефективності мисленнєвих операцій із лексикою. Оскільки одним із вискоелективних засобів формування лексичної компетенції вважається використання методів і технологій інтерактивного навчання, то для його організації потрібно створити працездатний колектив, який, з одного боку, може досягти злагодженості у своїх мовленнєвих діях і вчинках, а з іншого – дозволить кожному проявити свій індивідуальний талант, виразити свою особливу позицію з того чи іншого питання, яке обговорюється. Створення сприятливого психологічного клімату передбачає високий рівень саморегуляції інтерактивної діяльності студентів, підпорядкування своїх внутрішніх мотивів інтересам і потребам, які впливають із завдань колективної навчальної діяльності. Здійснюючи позитивний взаємовплив, студентська група в цілому та її члени зокрема реалізують комунікативний потенціал для засвоєння ЛО через іншомовне спілкування. Якщо таке спіл-

кування здійснюється у сприятливих психологічних умовах існування студентського колективу, якщо дотримується баланс інтересів у міжособистісних стосунках, то це сприяє швидкому й мимовільному засвоєнню навчального матеріалу. І навпаки, якщо кожен учасник комунікації не знаходить підтримки з боку своїх мовленнєвих партнерів, а в спілкуванні переважають елементи деструктивності, непорозуміння, то це призводить до комунікативних бар'єрів і не дозволяє студентам будувати свої висловлювання з використанням виучуваної лексики. На запобігання таких випадків, на подолання „деструктивних внутрішньогрупових конфліктів”¹ і повинні бути спрямовані соціальні стратегії. Для цього варто об'єднати студентів навколо певної проблеми або завдання, таких як, наприклад, організація ділових ігор, підготовка і презентація проектів, вирішення типових виробничих ситуацій, обговорення різних професійних питань тощо. Іншими словами, у навчальній практиці необхідне „моделювання особистісно значущого для студента контексту діяльності, спрямованої на створення реального продукту”². Якісне виконання згаданих вище завдань вимагає об'єднання зусиль усіх студентів групи, щоб надати цій діяльності професійного характеру шляхом вживання фахової лексики відповідно до їхньої спеціальності. Тому студенти групи, об'єднані спільною метою навчальної діяльності, будуть прагнути набути знання ЛО і розвинути вміння використання спеціальної лексики для конструювання зв'язного професійно орієнтованого дискурсу адекватно до комунікативного наміру і ситуації спілкування. Таким чином, використання соціальних стратегій у процесі інтерактивного оволодіння іншомовним лексичним матеріалом сприятиме його контекстному засвоєнню, зробить навчальний процес не лише професійно спрямованим, але й особистісно зорієнтованим.

Перейдемо до аналізу **мнемонічних стратегій**, основною метою яких є використання прийомів асоціативного порівняння нових слів з вивченими раніше, їх групування і диференціація, виокремлення певних ознак або закономірностей, щоб досягнути мимовільного запам'ятовування і довготривалого утримання в пам'яті семантичних значень ЛО. Ефективними мнемонічними прийомами закарбовування слів у пам'яті вважаються парні асоціації, словникові сім'ї, категоризація і групування відповідно до формальних ознак, використання методу ключового слова і набутого раніше мовного досвіду (наприклад, вміння здогадки про значення інтернаціональних слів, вміння аналізу дериватів похідних термінів, вміння порівняння з аналогічними ЛО другої ІМ, яку знають або вивчають студенти, і т.ін.). Як відомо, процес оволодіння лексикою проходить як певна послідовність дій – від сприйняття слів, їхнього розпізнавання й усвідомленого розуміння до операцій з актуалізації та виклику необхідних ЛО з довготривалою пам'яті,

¹ Гомыранова О. Н. Развитие психологических механизмов регуляции межличностных конфликтов студентов технического вуза: Автореф. дис. ... канд. психол. н.: 19.00.13 / Астраханский госуд. технич. ун-т. – Астрахань. 2007. – С. 12.

² Задорожна І. П. Теоретичні передумови формування готовності студентів мовних спеціальностей до самостійної роботи з англійської мови // Вісник КНЛУ. Серія: Педагогіка та психологія. – 2006. – Випуск 11. – С. 124.

їх трансформації, логічного сполучення з іншими словами. Сприймання іншомовних ЛО спирається на такі мнемонічні стратегії, які дозволяють розуміти і зберігати слова у пам'яті, тоді як репродукція вимагає згадування і відновлення слів, щоб відбулося їх продукування у відповідних актах мовлення. Проте в умовах інтерактивного навчання, коли реалізується дидактичний принцип взаємопов'язаності усіх видів мовленнєвої діяльності, межа між рецептивним і продуктивним словником і, відповідно, між мнемонічними стратегіями для рецептивного і (ре)продуктивного засвоєння іншомовної лексики певною мірою стирається. Виходячи з цього, вважаємо, що інтегрований характер навчальної діяльності вимагає одночасного навчання рецептивного і продуктивного володіння словником з однаковим використанням мнемонічних стратегій і прийомів.

Іншим важливим чинником, що зумовлює використання мнемонічних стратегій при засвоєнні лексичного матеріалу, є урахування особливостей психічних процесів, які проходять в розумовій діяльності кожного студента. Одним з таких процесів, що має безпосереднє відношення до мнемонічних стратегій при вивченні іншомовної лексики, є пам'ять. Від індивідуальних особливостей пам'яті кожного студента залежить швидкість запам'ятовування, довготривалість зберігання і можливість виклику і пред'явлення слів, які підлягають засвоєнню. Отже індивідуальні відмінності довільної і мимовільної, образної і логічної пам'яті кожної людини мають визначальний вплив на її розумову активність, на здатність до мисленнєвої обробки лексичного матеріалу, такої як сприймання, утримання в пам'яті і відтворення. Як довели психологи (Л.С.Виготський, С.Л.Рубінштейн, В.В. Давидов, Л.В.Занков, І.О. Зимня, Г.С. Костюк, А.О.Смирнов, П.А.М'ясоїд та ін.), мнемонічна діяльність полягає у виділенні інформативних ознак окреслених ЛО, трансформуванні їхнього зорового образу та впізнаванні завдяки порівнянню зі зразком, збереженням у пам'яті. Від здатності кожної людини тренувати свою пам'ять, збільшувати її обсяг та використовувати потенційні можливості залежить і продуктивність мнемонічної діяльності щодо швидкості запам'ятовування нової лексичної інформації, розширення її кількісних показників, збільшення діапазону можливостей для її застосування. Притаманна кожній людині потреба у пізнанні нових явищ, якими у нашому випадку є іншомовні ЛО, зумовлює і мотивує утворення динамічного стереотипу сприймання, диференціації, уточнення, запам'ятовування слів, а відтак служить, як зазначає І.О.Зимня, тим привідним засобом, що запускає роботу

лексичного механізму, визначає перебіг і результативність діяльності з вивчення лексики та виконання автоматизованих дій із нею¹. Таким чином, наявність установки на необхідність запам'ятовування нової лексики за допомогою мнемонічних прийомів, відчуття потреби у виконанні мнемонічних операцій зі словами, концентрація уваги на об'єкті учіння разом з комплексом зовнішніх і внутрішніх мотивів мисленнєвої діяльності створюють сприятливі психологічні передумови для формування стратегічної компетенції у студентів щодо оволодіння іншомовною лексикою.

Важливе значення для навчання лексики мають **когнітивні і метакогнітивні стратегії**, тому далі проаналізуємо їх. Когнітивні стратегії, згідно висновків Н.Є.Білоножко, мають вузький фокус і скеровані на виконання певних мовних завдань: використання фонового знання або контекстуальних ключів для визначення значення незнайомих слів; створення списків тематично пов'язаних слів з метою їх групування і швидшого запам'ятовування тощо. Метакогнітивні стратегії, з іншого боку, стосуються процесів планування, контролю та оцінювання студентом результатів свого навчання. Ці стратегії ґрунтуються на обізнаності студента щодо цілей свого навчання і на розумінні цього процесу². Когнітивні стратегії тісно пов'язані з когнітивним підходом до навчання студентів іншомовної лексики і використовуються для переробки, зберігання і відтворення лексичної інформації, для аналізу, синтезу або трансформації навчальних матеріалів³. Когнітивні стратегії передбачають використання прийомів повторення лексики за допомогою „механічних засобів вивчення словникового складу мови”⁴, в той час як метакогнітивні стратегії вимагають „усвідомленого узагальнення процесу навчання та ухвалення рішення стосовно планування, моніторингу й оцінки найкращого способу учіння”. Когнітивні стратегії покликані допомогти студентам здійснювати операції з аналізу лінгвістичної інформації, диференціації мовних явищ, узагальнення правил вживання певних структур або зразків мовлення, визначення позитивних і негативних можливостей інтерференції в умовах одночасного оволодіння лексичним складом кількох ІМ. Вивчення термінологічної лексики підмови економіки у межах когнітивного підходу рекомендується з використанням таких прийомів як лінгвістичні екскурси й паралелі, аналіз різних трактувань значення терміна, логічне оперування економічними поняттями і категоріями, виявлення зв'язків і залежностей між термінологічними одиницями різних мов⁵. Отже використання когнітивних і метакогнітивних стратегій повинно допо-

¹ Зимня І. А. Психологія обучения иностранным языкам в школе. – М.: Просвещение, 1991. – С. 99.

² Білоножко Н. Є. Стратегія як одна з основних категорій методики навчання іноземних мов // Вісник КНЛУ. Серія: Педагогіка та психологія. – 2004. – Випуск 7. – С. 33.

³ Ellis R. Second Language Acquisition. – Oxford: OUP, 2000. – P. 77.

⁴ Schmitt N. Vocabulary in Language Teaching. – Cambridge: CUP, 2000. – P. 136.

⁵ Черновец Т. Е. О когнитивном аспекте изучения терминологической лексики // Теория и практика подготовки к межкультурной коммуникации в системе непрерывного обучения иностранным языкам: Материалы докл. междунар. науч.-практ. конф., Минск, 20-21 декабря 2005 г.: в 3 ч. Ч. 3 / отв. ред. Н.П. Баранова. – Минск: МГЛУ, 2006. – С. 118.

могти студентам зрозуміти внутрішню будову слів, навчити аналізувати нові ЛО, зіставляти їх, визначати найкращі способи їх засвоєння, керувати своїми діями з оволодіння необхідним лексичним запасом ІМ.

Проаналізуємо також **компенсаторні стратегії**, які повинні використовуватися для компенсування прогалин у знаннях лексичного іншомовного матеріалу та подолання цього дефіциту під час комунікації, для формування у студентів компенсаторних умінь і здатності виходити із ускладнених ситуацій через дефіцит мовних або мовленнєвих ресурсів¹. Наприклад, оволодіння компенсаторними стратегіями може мінімізувати труднощі при виборі необхідного слова, його трансформуванні чи використанні адекватно до контексту або ситуації. Однак, як засвідчують дослідження, лише 16 відсотків суб'єктів навчального процесу використовують такі стратегії для подолання проблем у комунікації². Тому важливо задіяти компенсаторні стратегії, причому на різних етапах навчального процесу, коли необхідно, наприклад, розвинути мовну здогадку за допомогою контексту, ключових слів, рисунків або схем, коли виникає потреба в рівноцінній заміні деяких мовних засобів і т.ін. Прогалини у знаннях іншомовної лексики можна заповнити за умови залучення таких прийомів як перефразування, використання синонімів або невербальних засобів комунікації. Отже компенсаторні стратегії є важливим інструментом виходу із комунікативних ускладнень, тому студентам потрібно оволодіти вміннями їх застосування. Загалом усі проаналізовані вище стратегії є важливим засобом інтенсифікації навчальної діяльності студентів з оволодіння іншомовною лексикою і досягнення належного рівня сформованості іншомовної лексичної компетенції. Проілюструємо, як можна реалізувати дію деяких навчальних стратегій у вправах з навчання студентів іншомовного лексичного матеріалу. Це такі стратегії як **мнемонічні**, основними функціями яких є сприяти процесам запам'ятовування, зберігання та відновлення лексичної інформації; **когнітивні**, які передбачають виконання операцій з аналізу, синтезу і переробки іншомовної лексики; **компенсаторні**, які допомагають подолати прогалини у знаннях ЛО під час комунікації.

Для самостійного осмисленого запам'ятовування іншомовних ЛО, виявлення асоціативних зв'язків між формою і значенням слів та формування асоціативного мислення пропонуємо вправи з використанням **мнемонічних стратегій**. По-перше, це вправи на виокремлення смислових одиниць, на групування слів за різними ознаками, наприклад, за граматичними формами або за приналежністю до певного класу чи групи тематично пов'язаних понять. По-друге, це вправи, які дозволяють запам'ятовувати нові ЛО у процесі їх поєднання, протиставлення чи трансформування.

¹ Коренева М. Р. Методика формирования компенсаторных умений говорения у студентов языкового вуза: Автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Бурятский госуд. ун-т. – Улан-Удэ, 2003. – С. 10.

² Skiba A. The Relationship between Ambiguity Tolerance and Students' Degree of Autonomy // Acta Universitatis Wratislaviensis. – 2005. – No. 2782. – P. 214.

Task 1. Find in the dictionary and analyze the derivatives of the following terms: *product, profit, value, etc.* Fill in the table below.

VERB	NOUN	ADJECTIVE	Past Participle
to price	price	priceless	overpriced

Task 2. Find in the text topically connected terms and fill in the vocabulary map below.

Types of business units	Company, partnership ...
People involved in different types of business units	Manager ...
Documents necessary to start / to operate business	
Activities people perform while doing business	

Task 3. Analyze collocations with the term "PAY" and guess their meanings. Then find in the text collocations with other terms – *market, company, etc.* – and translate them into Ukrainian. Consult the dictionary if necessary.

Pay (платити) – pay by check (заплатити чеком); pay in advance (платити наперед); pay in cash (платити готівкою); pay debts (сплатити борги); pay the bill (оплатити рахунок); sick pay (оплата лікарняного листа).

Task 4. Find in the text both positive and negative consequences of imposing high / low taxes by the government and fill in the table below.

	ADVANTAGES	DISADVANTAGES
High taxes		
Low taxes		

Для забезпечення адекватного розуміння студентами іншомовної лексики, її відтворення і трансформації рекомендуємо вправи з використанням **когнітивних стратегій**: на самостійну семантизацію слів за допомогою аналізу словотвірних елементів ЛО, на використання позитивного переносу з рідної або другої ІМ, яку знають або вивчають студенти (використання потенціалу так званого „лінгвOMETОДИЧНОГО зіставлення" (термін О.К. Бобришевої) в умовах субординативного мультилінгвізму), на реалізацію мовної здогадки під час самостійної семантизації інтернаціональної лексики або здогадки значення нового слова у поєднанні з уже відомим, на порівняння англomовних та українomовних абрeвіатур і самостійне виведення їхніх значень.

Task 5. Suggest proper German (Russian) equivalents to the English economic terms given below and work out their meanings. Consult the dictionary if in doubt.

Order – die Order (замовлення);
credit sum – die Kreditsumme (сума кредиту) etc.

Task 6. Guess the meanings of the international terms given below. Find in the text proper English definitions of these terms.

Inflation, budget, broker, etc.

НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Task 7. Guess the meanings of the following expressions with the term RATE and suggest their proper Ukrainian equivalents.

Interest rate – *процентна ставка*; exchange rate – *обмінний курс*; unemployment rate – *рівень безробіття*; birth rate – *рівень народжуваності*, etc.

Task 8. How many of the abbreviations listed below can you decipher? Find all abbreviations in the text and suggest their Ukrainian equivalents. Consult the dictionary if necessary.

GDP – *Gross Domestic Product (валовий внутрішній продукт)*;
CEO – *Chief Executive Officer (...)*;
WTO ...

Task 9. What abbreviations are used for the terms given below? Write them next to their full forms.

Value Added Tax – *VAT (податок на додану вартість – ПДВ)*;
Consumer Price Index – *CPI (...)*
Cost-of-living Adjustment – ...

Застосування компенсаторних стратегій у процесі оволодіння студентами іншомовною лексикою може допомогти їм виконати вправи на розвиток умінь користуватися словниками, довідковою літературою тощо з метою оперативного пошуку значень ЛО, перевірки способів і можливостей їх сполучення, на розвиток умінь корегувати й перевіряти правильність вживання ЛО у певному контексті, на розвиток умінь вибирати необхідні ЛО або замінити їх, щоб виразити ту ж саму думку різними лексичними засобами, на прямий і/або зворотний переклад ЛО (при відсутності або недоцільності інших способів семантизації лексики, при проведенні контролю розуміння значень окремих термінів чи порівняння англійських економічних термінів з їхніми українськими відповідниками). В останньому випадку варто пам'ятати про необхідність обмеженого використання перекладу, оскільки студенти втрачають можливість іншомовного оточення, позбавляються аудитивної практики і втрачають інтерес до засвоєння лексики шляхом комунікації.

Task 10. Find in the text and write down the proper terms which have the definitions given below. The first has been done for you.

The number of people employed or seeking employment – *labor force*;
Sustained decrease in the general price level – ...

Task 11. Underline the term you think proper in the given context.

The Government decided to **fix / to mix** prices on certain groups of products.

The Trade Unions criticized the Government's **economical / economic** policy.

Task 12. Read the terms given below and explain their meanings.

Assets (*anything owned by a person, company, etc.*);
ownership (*right of possessing*);
acquisition (...).

Отже, ми проаналізували низку навчальних стратегій, які в сукупності створюють передумови для формування у студентів стратегічної компетенції в оволодінні ЛО для ефективного професійно орієнтованого спілкування. Ми також навели приклади вправ, виконання яких повинно, на нашу думку, допомогти студентам засвоїти іншомовну лексику з використанням мнемонічних, когнітивних і компенсаторних стратегій. Гнучке застосування навчальних стратегій при оволодінні іншомовною лексикою розширює діапазон навчально-пізнавальних можливостей студентів, розвиває їхні інтелектуальні здібності і готує їх до професійної діяльності. Використання відповідних стратегій активізує мисленеву діяльність з оволодіння лексикою і підвищує інтерес до навчання. Перспективами подальших досліджень буде розробка теоретичного обґрунтування і вправ для організації навчання студентів іншомовної лексики за допомогою інших навчальних стратегій, щоб забезпечити досягнення у них високого рівня сформованості лексичної компетенції.

*В.Д. Борщовецька (Біла Церква)
Ю.О. Семенчук (Тернопіль)*